

Building a better
working world

Új lehetőségek a bizalmi
vagyonkezelők előtt

A napokban kihirdetett legújabb Ptk. módosítás értelmében 2022. január 1. napjától a jogalkotó – többek között - egy a gyakorlatban régóta bizonytalan kérdést döntött el azzal, hogy lehetővé teszi a tagok (tulajdonosok) részére egy Kft.-ben egyidejűleg több üzletrész megszerzését.

A rendkívül üdvös és számos új lehetőséggel kecsegtető jogszabályváltozás sajnos nem ad teljes megoldást a bizalmi vagyonkezelő által egy Kft.-ben fennálló, de eltérően kezelendő több üzletrészének dilemmáira, hiszen a módosítás kimondja, hogy a társasággal szemben minden tag - a tulajdonolt üzletrészek számára tekintet nélkül - továbbra is egy tagnak számítandó.

Korábban egy tag csak egy üzletrésszel rendelkezhetett egy Kft.-ben?

A korábbi társasági jogi törvények általában kizárták annak a lehetőségét, hogy egy tag több üzletrész tulajdonosa legyen mondván, hogy a korlátozott felelősségű társaság legelemibb sajátossága, hogy egy tagnak kizárólag egy üzletrésze lehet és amennyiben ez a társasági forma nem elégséges a kívánt tulajdonosi struktúra kialakításához a részvénytársaság megfelelő alternatívaként áll rendelkezésre. Abban az esetben, ha valamely tag további üzletrészt szerzett (pl. üzlettársának kivásárlásával) az új üzletrész megszerzésével üzletrészei ipso jure összeolvadtak (Jóllehet rövid ideig hatályban volt egy olyan rendelkezés a korábbi társasági jogban, amely a saját üzletrészhez hasonló módon lehetővé tette a több üzletrész elkülönült tartását egy éven belül történő kötelező elidegenítés terhe mellett). Az új Ptk. bevezetések az alapvetően eltérést engedő szabályozásra tekintettel több szempontból is kifejezetten felmerült az igény arra, hogy Kft. társasági formában működő cégekben bizonyos tulajdonosok (pl. befektetők) részére több törzsbetét kerüljön kialakításra a vonatkozó szabályrendtől kifejezetten eltérve. Az illetékes cégbíróságok az ilyen bejegyzési kérelmeket rendszerint elutasították. A módosítás azonban egyértelműen kijelöli a

vonatkozó szabályok diszpozitivitásának határait és a jövőre nézve lehetővé teszi egy tag több üzletrésszel rendelkezését. Ez a lehetőség jó megoldást kínál többek között az üzletrészfelosztás labirintusainak és buktatóinak elkerülésére, valamint megfelelő eszköz az üzletrészek forgalomképességének növelésére.

Az "egy tag egy üzletrész" szigorú princípiumának homlokterében az "egy tag egy társasági jogviszony" gondolata húzódik meg, amely biztosítja, hogy ugyanazon személy a társasággal szemben különböző módokon ne gyakorolhassa jogait (pl. taggyűlési döntés során eltérően ne adhasson le szavazatokat). Részvénytársaságok esetében a korábbi társasági jogi törvény kifejezetten kizárta annak lehetőségét, hogy ugyanazon részvényeshez tartozó részvények tekintetében eltérő szavazatot lehessen leadni és ez a szabály implicite a joggyakorlat által tovább élt a Ptk. hatálybalépését követően is. A fenti módosítás ebben a tekintetben nem hoz változást, hiszen rögzíti, hogy a több üzletrésszel rendelkező tagot a társaság irányába továbbra is egy személynek kell tekinteni (azaz ő a társasági jogait – ideértve a szavazati jogát is - kizárólag egyféleképpen gyakorolhatja majd).

A bizalmi vagyonkezelők számára milyen problémát okoz az egy tag egy társasági jogviszony alaptétel?

A Ptk. egy három oldalú szerződéses konstrukcióként honosította meg a bizalmi vagyonkezelést a magyar jogrendszerben, amely szerződés alapján a vagyonkezelő a vagyonrendelő által tulajdonába adott dolgok, ráruházott jogok és követelések saját nevében, de a kedvezményezett(ek) javára történő kezelésére köteles. Kft.-ben fennálló üzletrészek számtalan esetben képezik a kezelt vagyon részét. Az üzletrészek felett a vagyonrendeléskor a vagyonkezelő ténylegesen ugyan tulajdont szerez, tulajdonosi jogosítványait azonban kizárólag a bizalmi vagyonkezelésben meghatározott rendelkezéseknek megfelelően, a kedvezményezettek érdekében és javára gyakorolhatja. Harmadik személyek irányában különleges tulajdonosi pozícióját a bizalmi vagyonkezelői minőségének feltüntetésével köteles jelezni.

Több olyan helyzet is előfordulhat, amikor egy bizalmi vagyonkezelő ugyan azon Kft.-ben rendelkezik több üzletrésszel:

- ▶ Engedélyes bizalmi vagyonkezelő esetében például elképzelhető, hogy több egymástól független vagyonrendelővel köt olyan vagyonkezelési megállapodást, amely alapján a vagyonrendelők azonos társaság üzletrészeit adják vagyonkezelésbe, illetve az is előfordulhat, hogy több különböző vagyonkezelési szerződés rendelkezései szerint és teljesítése során az engedélyes vagyonkezelő úgy látja, hogy a kedvezményezettek érdekében egy adott Kft.-ben érdemes több üzletrészt is vásárolnia.

- ▶ Nem engedélyes, azaz nem üzletszerűen eljáró vagyonkezelő ugyan kizárólag egy bizalmi vagyonkezelési szerződésben láthat el vagyonkezelési tevékenységet, az MNB (felügyeleti hatóság) gyakorlata megengedi, hogy egymással rokoni kapcsolatban álló személyek közösen bízzanak meg egy személyt vagyonuk bizalmi kezelésével, így ilyenkor is előfordulhat, hogy a vagyonrendelők egy társaságban fennálló különböző üzletrészei kerülnek a vagyonkezelő tulajdonába.

- ▶ Családi bizalmi vagyonkezelési konstrukciók kialakításakor gyakran előfordul, hogy a családi vállalkozásban fennálló üzletrészek egy részét a család egyik tagjának bizalmi vagyonkezelésébe adják (pl. a szülők idős életkorukra tekintettel az üzletben legjártasabb gyermeküket jelölik ki vagyon kezelőnek), ugyanakkor a vagyonkezelő saját jogán már rendelkezik törzsbetéttel az érintett gazdasági társaságban.

- ▶ Nem kizárt az sem, hogy a vagyonkezelési szerződésben meghatározott kedvezményezetti jogok megfelelő kielégítése megköveteli a vagyonkezelőtől, hogy egy Kft.-ben lévő üzletrészhez fűződő társasági jogokat eltérően gyakoroljon (pl. egyik kedvezményezett részére állandó jellegű kifizetéseket kell biztosítani, míg egy másik számára hosszabb idő elteltével köteles minél magasabb hozamkifizetést teljesíteni), figyelemmel arra, hogy a vagyonkezelést mindenkor a kedvezményezettek érdekében a szerződés rendelkezései alapján köteles végezni. Ebben az esetben a vagyonkezelő részére az üzletrészfelosztás és elkülönített kezelése jelenthetne megoldást.

A felsorolt esetekben közös, hogy a bizalmi vagyonkezelő egy Kft.-ben több üzletrésszel rendelkezik és a társaság irányában az üzletrészek által megtestesített jogait adott esetben eltérően köteles gyakorolni a bizalmi vagyonkezelési szerződések vagy szerződés rendelkezései alapján a kedvezményezettek érdekeinek megfelelően. Legegyszerűbb példával élve az éves beszámoló jóváhagyásakor az osztalék kifizetéséről vagy eredménytartalékba helyezéséről szóló döntés során a vagyonkezelő a különböző vagyonkezelési szerződések vagy egy adott vagyonkezelési szerződésben meghatározott eltérő kedvezményezetti érdekek alapján eltérő módon lehet köteles szavazati jogát gyakorolni, szintén különbözhet egy vagyonkezelő saját jogán történő szavazásának iránya a családi bizalmi vagyonkezelési jogviszony kedvezményezettjeinek érdekeitől.

Áttörést hozhat-e a módosítás a bizalmi vagyonkezelők számára, vagy az említett problémákat nem fogja orvosolni a jogszabálmódosítás?

Az egy tag számára több üzletrész megszerzését lehetővé tevő módosítás a bizalmi vagyonkezelés területén is érdemi és pozitív változást fog hozni, hiszen a jelenlegi bizonytalan helyzetet orvosolva az ugyanazon Kft-ben fennálló üzletrészek tulajdonosaként a bizalmi vagyonkezelő 2022. január 1. napjától többször is szerepelhet majd, ekként a különböző jogviszonyai és tulajdonosi minősége megfelelően lesz feltüntethető a cégiratokon és a cégjegyzék közhiteles hasábjain egyaránt.

Továbbra is érdekes kérdés marad azonban, hogy a bizalmi vagyonkezelő a társasággal szemben a tulajdonában lévő üzletrészekkel kapcsolatosan kizárólag egyféleképpen gyakorolhatja-e társasági jogait (pl. adhat le szavazatot a taggyűlésen) vagy el lehet ismerni a vagyonkezelő speciális szerepét és biztosítható-e a bizalmi vagyonkezelési szerződésből vagy szerződésekből eredő kötelezettségeinek teljesítése azzal, hogy egy Kft-ben fennálló üzletrészeit elkülönült társasági jogviszonyként fogadjuk el. A Ptk. módosítás szövegezése - „Ha a tagnak több üzletrésze van, a társasággal szemben akkor is egy tagnak számít. A társasági szerződés ettől eltérő rendelkezése semmis” - kétségkívül azt támasztja alá, hogy de jure az utóbbira a továbbra sem lesz lehetőség ezért a gyakorlatra marad a megfelelő mechanizmusok kimunkálása, amely a vagyonkezelők szerződésszerű vagyonkezelését egy Kft. törzsbetétét megtestesítő üzletrészek tekintetében is képes biztosítani.

Az EY jogi és adótanácsadó csapata az elmúlt években számos bizalmi vagyonkezelési struktúra kialakításában működött közre sikeresen. A jelentős számú családi bizalmi vagyonkezelés létrehozása mellett számos külföldi és belföldi részesedés Magyarországon felállított nem üzletszerű bizalmi vagyonkezelésbe adását, illetve magánszemély ügyfeleink engedélyes bizalmi vagyonkezelőkkel folytatott ügyleteit segítettük a jogi és adózási tapasztalatainkból eredő szinergiák kihasználásával.

A fentiek a szerzők saját álláspontját tükrözik és nem minősülnek konkrét jogi tanácsadásnak. Szakértőink készséggel állnak rendelkezésére bizalmi vagyonkezeléssel kapcsolatos jogi, adózási és számviteli kérdései tekintetében egyaránt.

Kapcsolat

Sefer Iván

Irodavezető partner, ügyvéd

Ivan.Sefer@hu.ey.com

+36 30 231 9332

Csoba Dénes

Menedzser, ügyvéd

Denes.Csoba@hu.ey.com

+36 70 475 8978

EY | Building a better working world

Vámosi-Nagy Ernst & Young Ügyvédi Iroda

Member of EY Law Global

law@hu.ey.com

© 2021 Vámosi-Nagy Ernst & Young Ügyvédi Iroda

© 2021 Ernst & Young Tanácsadó Kft.

Minden jog fenntartva.

ey.com/hu

eylaw.hu